

मुसिकोट राजपत्र

मुसिकोट नगरपालिका द्वारा प्रकाशित

खण्ड ३) मुसिकोट, गुल्मी, माघ १० गते, २०७६ साल (संख्या: २१)

भाग-२

मुसिकोट नगरपालिका, गुल्मी

जोखिमयुक्त बस्ती स्थानान्तरण तथा पुनर्स्थापना सम्बन्धी

कार्यविधि २०७६

नेपालको संविधान २०७२ ले प्रत्येक नागरिकलाई सुरक्षित आवासको हक प्रदान गरेको भएतापनि भौगोलिक रूपमा बसोवासका लागि अनुपयुक्त र भौतिक पूर्वाधार विकासका लागि कठिन तथा जोखिमयुक्त स्थानमा नागरिकहरूको बसोवास भएकोले जोखिमयुक्त बस्तीका नगरवासीलाई सुरक्षित स्थानमा बसाई व्यवस्थापन गर्न वान्छनिय भएकोले मुसिकोट नगरपालिकाको प्रशासकीय कार्यविधि (नियमित गर्ने) ऐन, २०७४ को दफा ४ ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी मुसिकोट नगर कार्यपालिकाले बनाएको देहाय वमोजिमको नियमावली स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४ को दफा १०२ को उपदफा ३ वमोजिम सर्वसाधारणको जानकारीको लागि प्रकाशन गरिएको छ।

जोखिमयुक्त बस्ती स्थानान्तरण तथा पुनर्स्थापना सम्बन्धी कार्यविधि २०७६

प्रस्तावना ०:

नेपालको संविधान २०७२ ले प्रत्येक नागरिकलाई सुरक्षित आवासको हक प्रदान गरेको भएतापनि भौगोलिक रूपमा बसोवासका लागि अनुपयुक्त र भौतिक पूर्वाधार बिकासका लागि कठिन तथा जोखिमयुक्त स्थानमा नागरिक हरुको बसोवास भएकोले जोखिमयुक्त बस्तीका नगरवासीलाई सुरक्षित स्थानमा बसाई ब्यवस्थापन गर्न वान्छनिय भएकोले मुसिकोट नगरपालिकाको प्रशासकीय कार्यविधि (नियमित गर्ने) ऐन, २०७४ को दफा ४ ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी मुसिकोट नगर कार्यपालिकाले देहायको कार्यविधि बनाएको छ ।

परिच्छेद - १

प्रारम्भिक

१. संक्षिप्त नाम र प्रारंभ ०: (१) को कार्यविधिको नाम जोखिमयुक्त बस्ती स्थानान्तरण तथा पुनर्स्थापना सम्बन्धी कार्यविधि, २०७६ रहेको छ ।

(२) यो कार्यविधि कार्यपालिकाबाट स्वीकृत भएको मिति देखि लागू हुनेछ ।

२. परिभाषा ०: विषय वा प्रसङ्गले अर्को अर्थ नलागेमा यस कार्यविधिमा ०:-

(क) “ कार्यालय ” भन्नाले मुसिकोट नगरपालिकाको कार्यालयलाई जनाउने छ ।

(ख) “ जोखिमयुक्त बस्ती ” भन्नाले भौगोलिक रूपमा बसोवासका लागि अनुपयुक्त र भौतिक पूर्वाधार बिकासका लागि कठिन तथा जोखिमयुक्त स्थान भनि मुसिकोट नगरपालिकाको प्राविधिकको सिफारिसमा नगरकार्यपालिकाले जोखिमयुक्त बस्ती भनी यकिन भएका स्थानान्तरण गर्नु पर्ने वस्ती वा बस्तीका घर परिवारसमेत संझनु पर्छ ।

(ग) “ लाभग्राही ” भन्नाले जोखिमयुक्त बस्ती भनी यकिन भएका वस्तीका घर परिवारहरुलाई जनाउँछ ।

- (घ) “नगरपालिका” भन्नाले मुसिकोट नगरपालिका संझनु पर्छ ।
- (ङ) “उपभोक्ता समिति ” भन्नाले लाभग्राहीहरूमध्येबाट प्रचलित कानून बमोजिम गठन भएका उपभोक्ता समितिहरू लाई जनाउँछ ।
- च) “ प्राविधिक ” भन्नाले मुसिकोट नगरपालिकाको प्राविधिक सम्झनु पर्दछ ।
- (छ) “प्रमुख” भन्नाले मुसिकोट नगरपालिकाको प्रमुख सम्झनु पर्छ ।
- (ज) “उप-प्रमुख” भन्नाले मुसिकोट नगरपालिकाको उप-प्रमुख सम्झनु पर्छ ।
- झ) “कार्यपालिका” भन्नाले मुसिकोट नगरकार्यपालिकालाई सम्झनु पर्दछ ।
- ञ) “नगर सभा” भन्नाले मुसिकोट नगरपालिकाको सभा सम्झनु पर्दछ ।
- ट) “प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत” भन्नाले नगरपालिकाको प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतको रूपमा काम गर्न नेपाल सरकारबाट खटाईएको अधिकृतलाई सम्झनु पर्दछ ।
- (ठ) “पूर्वाधार विकास” भन्नाले एकीकृत वस्तीका लागि चाहिने आधारभूत आवश्यकता पूर्ति गर्न निर्माण गरिने संरचना जस्तै सडक, खानेपानी, विद्युत, स्वास्थ्य केन्द्र,« शिक्षण संस्थाको क्रमिक रूपमा स्थापना गर्ने समेत बुझनु पर्दछ ।
- (ड) “तोकिएको” वा “तोकिए बमोजिम” भन्नाले नगर कार्यपालिकाले समय समयमा निर्णय गरी तोकिएको वा तोकिए बमोजिम सम्झनु पर्छ ।

परिच्छेद - २

तथ्याङ्क संकलन तथा जोखिमयुक्त वस्ती स्थानान्तरण

३. वस्ती स्थानान्तरण गर्नुपर्ने परिवारको तथ्याङ्क संकलन ०:

(१) नगरपालिकाको प्राविधिक प्रतिवेदनको आधारमा वस्ती एवं वस्तीका घर परिवारलाई देहाय बमोजिम वर्गीकरण गरिने छ ।

क. संरक्षण एवं आवश्यक सुधार गर्नु पर्ने वस्ती एवं वस्तीका घरपरिवार ।

ख. स्थानान्तरण गर्नु पर्ने वस्ती वा वस्तीका घर परिवारहरु ।

(२) जोखिमयुक्त वस्तीका लाभग्राही सूचीमा नाम समावेश भएका स्थानान्तरण हुने वा हुनु नपर्ने घर परिवारहरुको छुट्टा छुट्टै तथ्याङ्क संकलन गरिने छ ।

(३) उपदफा (१) बमोजिम संकलन भएको तथ्याङ्कमा समावेश भएका लाभग्राहीलाई साविकदेखि बसोबास गरी आएको वस्तीमा आवश्यक भौतिक पूर्वाधार बिकास, सुधार एवं संरक्षण गरी बसोबास योग्य हुन सक्ने अवस्थामा त्यस्ता वस्तीका लाभग्राहीलाई निजहरु द्वारा गठित उपभोक्ता समिति मार्फत खर्च गर्ने गरि तोकिए बमोजिम रकम उपलब्ध गराईने छ ।

(४) यस कार्यविधि बमोजिम जोखिमयुक्त वस्ती भनी यकिन भएका वस्तीका लाभग्राहीले आफ्नो इच्छा अनुसार सम्बन्धित वडा वा नजिकको वडामा बसाई सराई गर्न सक्नेछन् । त्यस्ता घर परिवारलाई नगरपालिकाले तोके बमोजिमको सुरक्षित स्थानमा आँफै सुरक्षित जग्गा व्यवस्थापन गर्ने गरी जग्गा खरीद सम्बन्धी लिखित प्रमाणको आधारमा तोकिए बमोजिम रकम उपलब्ध गराईने छ ।

(५) उपदफा (३) बमोजिम दिइएको रकमबाट जग्गा खरीद गरेको प्रमाण लाभग्राहीले कार्यालयमा बुझाउनु पर्ने छ । श्रीमान् श्रीमतीको हकमा जग्गा धनी प्रमाण पूर्जा उपलब्ध गराउँदा संयुक्त रुपमा उपलब्ध गराइनेछ ।

(६) उपदफा (३) बमोजिम लाभग्राहीले खरीद गरेको जग्गा दश वर्षसम्म कुनै व्यहोराले हक हस्तान्तरण गर्न पाउने छैन ।

४. जोखिमयुक्त वस्ती स्थानान्तरण

(१) जोखिमयुक्त वस्तीका लाभग्राहीहरु मध्येबाट कम्तिमा दश परिवार हुने गरी आँफैले उपभोक्ता समिति गठन गरी नगरपालिकाले तोकेका स्थान मध्ये सो समितिले छनौट गरेको सुरक्षित स्थानमा एकिकृत वस्ती विकास गरी वस्ती स्थानान्तरण गर्न प्रोत्साहन गरिने छ । निजहरुलाई सुरक्षित जग्गा व्यवस्थापन गर्न माथि उपदफा ३ (३) मा भएको व्यवस्था भए बमोजिम सहयोग उपलब्ध हुनेछ । यसरी जग्गा प्राप्त भएपछि

निजलाई निजी आवास निर्माणका लागि आवश्यक जस्तापाता उपलब्ध गराइने छ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम एकीकृत वस्ती विकास गरी बस्ती स्थानान्तरण गर्न चाहने लाभग्राहीहरूको जग्गा एकीकृत गरी कार्यालयबाट स्थानान्तरण तथा पुनस्थापना योजना तयार गरी क्रमिक रुपमा पूर्वाधार विकास गर्न छुट्टै कार्यक्रम बनाइने छ ।

परिच्छेद - ३

जीविकोपार्जन सम्बन्धी कार्यक्रम सञ्चालन ०:

५. जीविकोपार्जन सम्बन्धी कार्यक्रम सञ्चालन ०:

(१) एकीकृत वस्तीमा स्थानान्तरण भै आएका लाभग्राहीहरूलाई तिनीहरूको परम्परागत सीप वा जीवन निर्वाहको माध्यम पुनस्थापना गर्दा उपभोक्ता समिति गठन गर्नु पर्नेछ । उपभोक्ताका मागका आधारमा सम्भाव्यता अध्ययन गरी कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।

(२) यस कार्यविधि बमोजिम सञ्चालन हुने आयआर्जन सम्बन्धी कार्यक्रम सरकारी वा गैरसरकारी संस्थाबाट समेत गराइने छ ।

(३) आय आर्जन कार्यक्रमको स्वीकृति, संयोजन एवं अनुगमन नगरपालिकाबाट बाट गरिनेछ ।

(४) एकल महिला, बालबालिका, जेष्ठ नागरिक, अपाङ्ग एवं विपन्न व्यक्तिलाई जीविकोपार्जन तथा आय आर्जन कार्यक्रममा प्राथमिकता दिइने छ ।

परिच्छेद - ४

लाभग्राही परिवार छनोट तथा अनुगमन समिति ०:

६. निवेदन दिन सक्ने ०: जोखिम बस्तीका समुदायबाट सम्बन्धित वडाको सिफारिसमा नगरपालिकामा निवेदन दिन सकिने छ ।

७. सिफारिस समिति ०: (१) प्राप्त निवेदन उपर छानविन गरि कार्यपालिकामा सिफारिस गर्न देहायको समिति रहने छ

नगरपालिकाका उप प्रमुख

संयोजक

प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत	सदस्य
पूर्वाधार विकास समितिका संयोजक	सदस्य
आर्थिक विकास समितिका संयोजक	सदस्य
प्राविधिक शाखा प्रमुख	सदस्य सचिव

- (२) सिफारीस समितिले आफ्रनो कार्यविधि आफै तय गर्न सक्नेछ ।
(३) समितिले बिज्ञको परामर्श लिन सक्ने छ ।
(४) समितिले नगरपालिकाले तोकेको बैठक भत्ता पाउने छ ।
(५) सिफारीस समितिको काम कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुने छ ।

- (क) मुसिकोट नगरपालिका भरका जोखिम बस्तीको तथ्याङ्क संकलन गर्ने
(ख) प्राप्त तथ्याङ्कको बिश्लेषण गरि जोखिमयुक्त बस्तीका रुपमा बस्ती ,क्षेत्रलाई धोषणा गर्न कार्यपालिकामा सिफारिस गर्ने
(ग) जोखिमयुक्त बस्तीका लागि प्रति परिवार उपलब्ध गराउनु पर्ने रकम कार्यपालिकामा सिफारिस गर्ने
(घ) जोखिमयुक्त बस्तीको पूर्वाधार विकास कार्यक्रम कार्यपालिकामा पेश गर्ने
(ङ) जोखिम बस्ती,कार्यक्रम र अनुदान सदुपयोग भए नभएको अनुगमन गर्ने
(च) कार्यपालिकाबाट तोके बमोजिम अन्य कार्य गर्ने

परिच्छेद — ५

संशोधन तथा परिमार्जन सम्बन्धमा ०:

८.संशोधन तथा परिमार्जन ०: (१) यस कार्यविधिलाई व्यवस्थित बनाउन आवश्यकता अनुसार नगर कार्यपालिकाबाट संशोधन तथा परिमार्जन गर्न सकिने छ ।

परिच्छेद — ६

कानून लागु हुने र बचाउ

९.बचाउ ०: यस कार्यविधिमा व्यवस्था भएका कुराहरुको हकमा यसै अनुसार अन्यमा प्रचलित कानून बमोजिम हुनेछ । प्रचलित कानूनसँग बाझिएको हकमा बाझिएको हदसम्म अमान्य हुनेछ । यस अघि नगरपालिकाबाट जोखिम बस्ती स्थानान्तरण सम्बन्धि कार्य यसै बमोजिम भएको मानिनेछ ।

प्रमाणिकरण मिति

२०७६।१०।१०

आज्ञाले,

नवराज भण्डारी

प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

मूल्यरू १०